

RSU PĀRSKATS PAR ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS MĒRĶU ĪSTENOŠANU 2024. GADĀ

ATVĒRTI
pasaulei

RĪGAS STRADIŅA
UNIVERSITĀTE

SUSTAINABLE
DEVELOPMENT **GOALS**

Ievads

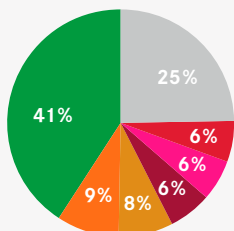
Ilgtermiņīgas attīstības programma 2030. gadam, ko pieņēma visas Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstis, sniedz globālu ietvaru sabiedrības noturības un labklājības veicināšanai, kā arī veselīgas, dzīvei piemērotas planētas uzturēšanai. Šī vizija ir konkretizēta 17 ilgtermiņīgas attīstības mērķos (IAM), kas aptver gan vides, gan sociālos ilgtermiņīgas attīstības aspektus un rosina uz sadarbību. Universitātēm kā talantu, zināšanu un resursu pārraudzītājiem ir nozīmīga loma šo mērķu sasniegšanā.

2024. gadā RSU turpināja pilnveidot pārvaldības ilgtermiņīgu, spēcināt ar IAM saistītās pētniecības kapacitāti un veicināt darbaspēka attīstību veselības aprūpes un citās jomās, kas sekmē sabiedrības kopējo labumu. Universitāte arī veica konsolidāciju ar Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmiju (LSPA), kuras pieredze sporta zinātnē un pedagoģijā sasaucas ar RSU misiju sabiedrības veselības stiprināšanā.

RSU pastāvīgo ieguldījumu ilgtermiņīgā 2024. gadā novērtēja studenti un darbinieki, nacionāla mēroga organizācijas, kā arī nevalstiskās organizācijas un uzņēmumi, kuri veido starptautiskos universitāšu reitingus. Laikā, kad ilgtermiņīga kļūst par arvien nozīmīgāku faktoru studiju vietas izvēlē, RSU uzrādīja visu laiku augstāko reflektantu skaitu gan pašmāju, gan ārvalstu studentu vidū. Universitāte arī astoto gadu pēc kārtas plašā sabiedrības aptaujā tika novērtēta kā augstskola ar labāko reputāciju Latvijā un trešo gadu pēc kārtas saņēma balvu kā labākais darba devējs valsts sektorā. Papildus RSU saņēma atzinību no Latvijas Darba devēju konfederācijas, kas universitātei piešķīra apbalvojumu par "atbalstu sabiedrības veselības veicināšanā un veselības nozarei". RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrs ieguva Aizsardzības ministrijas goda rakstu par Zemessardzei sniegto atbalstu, un vairāk nekā 35 RSU darbinieki saņēma Latvijas valdības apbalvojumus par viņu individuālo pienesumu veselības aprūpes un augstākās izglītības sektoros. Starptautiskā mērogā RSU pirmoreiz iekļuva *QS Sustainability* reitingā un ierindojās starp pasaules top 400 universitātēm *Times Higher Education Impact* reitingā. Šie sasniegumi apliecina RSU progresu ceļā uz IAM sasniegšanu, īpaši tās ietekmi uz veselības aprūpes nozari (3. IAM), augsto izglītības kvalitāti (4. IAM), iekļaujošo nodarbinātības politiku (8. IAM) un atbalstu miera un drošības iniciatīvām ārpus universitātes (16. IAM).

Šajā pārskatā, kas pirmo reizi pieejams gan latviešu, gan arī angļu valodā, tiek izcelti pētniecības projekti un jaunas iniciatīvas visos 17 ilgtermiņīgas attīstības mērķos, demonstrējot RSU apņemību ilgtermiņīgas attīstības jomā. Daudzas no iepriekšējos pārskatos minētajām iniciatīvām nu jau ir kļuvušas par ikgadēju tradīciju, un ar tām var iepazīties universitātes mājaslapā.

RSU skaitļos

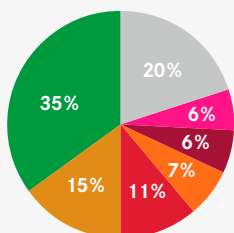

220 ar IAM saistītas publikācijas **47 %** no visām publikācijām

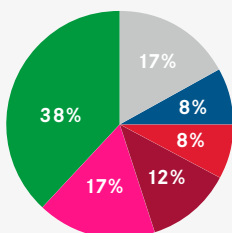
Visas ar IAM saistītās publikācijas tapušas sadarbībā ar **822** institūcijām no **131** valsts, tādējādi **84 %** publikāciju ir starpinstitutionālas un **51 %** – starpvalstu sadarbības rezultāts.

Šie skaitļi atspoguļo *Scopus* datubāzē indeksētās 2024. gada publikācijas (zinātniskus rakstus, pārskatus, konferenču rakstus, grāmatas un to nodaļas), kuru saikni ar IAM *SciVal* platforma novērtē, izmantojot *Elsevier* atslēgvārdu algoritmu, ko papildina mašīnmācīšanās modelis. Dati izgūti 17.01.2025.

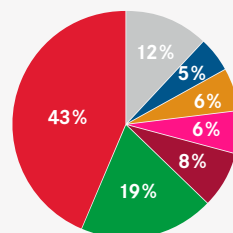
2022. un 2023. gada IAM pārskatos norādīts publikāciju skaits piecu gadu periodā. Laika posmā no 2020. līdz 2024. gadam publikāciju skaits: **880**.

47 uzsākti pētniecības projekti IAM īstenošanai
38 % no visiem jaunajiem pētniecības projektiem

16 aizstāvēti promocijas darbi, saistīti ar IAM
73 % no visiem aizstāvētajiem promocijas darbiem

761 ar IAM saistīts studiju kurss
33 % no visiem studiju kursiem

IAM atbilstība tika izvērtēta ar *Elsevier* atslēgvārdu algoritmu, kas pielāgots darbam ar projektu un studiju kursu aprakstiem (tekstu). Vārdu attāluma funkcijas (*W/n*, *PRE/n*) tika aizstātas ar loģisko saikni *AND* funkciju dziļīgizdojuma dēļ. RSU ir plānots šo algoritmu uzlabot. Jaunajiem pētniecības projektiem IAM tika noteikti, apvienojot atslēgvārdu algoritmu ar RSU zinātnes portālā iekļautajām IAM atzīmēm, ko pievienojuši autori vai kas izgūtas no publikācijām, kas *Scopus* datubāzē atzīmētas kā atbilstīgas kādam konkrētam IAM.

1 NOVĒRSTA NABADZĪBA

Pētniecība

Jauns pētniecības projekts enerģētiskās nabadzības mazināšanai

Sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes kolēģiem tika uzsākts projekts “Energonabadzības mazināšana ar inovatīviem risinājumiem”, kuru finansē Latvijas Zinātnes padome un no RSU puses vada asociētā profesore Karina Palkova. Projekts tapis, reaģējot uz Eiropas Savienībā novēroto straujo enerģijas cenu kāpumu, kas palielina nabadzības riskus sabiedrībā un rada nepieciešamību steidzami īstenot pāreju uz atjaunojamās enerģijas risinājumiem. Lai sekmētu šī procesa norisi Latvijā, pētnieki izvērtēs citu valstu pieredzi un labo praksi, ņemot vērā gan sociālos, juridiskos un politiskos, gan arī tehniskos, ekonomiskos un vides aspektus. Pētniecības rezultātā tiks izstrādāti ieteikumi ilgtspējīgu enerģijas risinājumu ieviešanai un nabadzības mazināšanai.

Resursu pārvaldība

Stipendijas studentiem no sociāli mazaizsargātām grupām (1.3. IAM)

■ Sociālā stipendija “Studētsgods”: 1493

piešķirta studentiem no ģimenēm ar 3 vai vairāk bērniem, studentiem, kuri paši ir 3 vai vairāk bērnu vecāki, bāreņiem un studentiem ar I vai II grupas invaliditāti

■ Sociālā studiju atlaide: 56

piešķirta, ņemot vērā studējošā finansiālo situāciju

■ Grūtniecības stipendijas: 10

■ Minimālās stipendijas: 1269

piešķirtas studiju maksas segšanai, ņemot vērā akadēmisko izcilību; kad akadēmiskie rādītāji sakrīt, prioritāte tiek dota studējošajiem no sociāli mazaizsargātām grupām

■ Paaugstinātās stipendijas: 34

piešķirtas, balstoties uz principiem, kas līdzīgi minimālās stipendijas piešķiršanas kritērijiem, bet papildus tiek ņemtas vērā zinātniskās un sabiedriskās aktivitātes

■ Vienreizējās stipendijas: 281

piešķirtas reizi semestrī, lai segtu ar studijām saistītus izdevumus un atbalstītu sociāli mazāk aizsargātu studentu pilnvērtīgu iesaisti studiju procesā

■ Studentu pašpārvaldes Sociālā atbalsta finansējums: 32

paredzētas brīļu vai studiju tehniskā aprīkojuma iegādei vai ārsta konsultācijas apmaksai; piešķirtas studentiem ar pamatotu finansiālo nepieciešamību

■ Borisa un Ināras Teterevu fonda stipendija medicīnā: 20

piešķirta, ņemot vērā akadēmisko izcilību, zinātnisko un sabiedrisko aktivitāti, kā arī ģimenes materiālo un sociālo situāciju

■ Egila Gulbja medicīnas sociālās stipendijas: 36

piešķirtas studiju programmu “Medicīna” vai “Pediatrija” 2.–6. kursu studentiem ar trūcīgas, maznodrošinātas vai adoptētas personas statusu, invaliditāti vai apgādājamajiem, kā arī bāreņiem

2 NOVĒRSTS BADS, LAUKSAIMNIECĪBA IR ILGTSPĒJĪGA

Zināšanu apmaiņa

IV starptautiskā konference “Uzturs un veselība”

RSU Medicīnas izglītības tehnoloģiju centrā norisinājās IV starptautiskā konference “Uzturs un veselība”, kuru kopīgi organizēja RSU, Latvijas Universitāte un Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte sadarbībā ar Latvijas Diētas ārstu asociāciju un Latvijas Diētas un uztura speciālistu asociāciju. Konference vienviet pulcēja jomas vadošos pētniekus un topošos pētniekus, tostarp starpaugstskolu maģistra programmas “Uzturzinātne” studentus, valsts politikas veidotājus, kā arī pārtikas, uztura un veselības nozaru uzņēmumu vadītājus. Divu dienu garumā konferences dalībnieki izzināja plašu tēmu loku, ietverot uztura politiku, pārtikas drošību, metabolisko sindromu, kā arī uztura nozīmi dažādos dzīves posmos.

Atsevišķās lekcijās un plakātu sesijās tika aplūkoti jautājumi par pārtikas sistēmu ilgtspēju un uztura ietekmi uz grūtnieču un ar krūti barojošu sieviešu veselību. Šo sesiju ietvaros Islandes Universitātes asociētais profesors *Olafurs Ogmundarsons* (*Ólafur Ögmundarson*) uzstājās ar lekciju par ilgtspējīgu, veselīgu uzturu un pārtikas sistēmām, FH Joanneum lietišķo zinātņu universitātes lektore dietoloģe Daniela Graha (*Daniela Grach*) sniedza lekciju par ilgtspējīga uztura ieviešanu darba vidē, savukārt Pasaules Veselības organizācijas pārstāve zinātņu doktore Džuliana Viljamsa (*Julianne Williams*) klātesošos informēja par uztura nozīmi sievietes veselībā.

Šajā konferencē aplūkotās tēmas tieši sasaucas ar 2.2. un 2.4. IAM, kas paredz “izskaust visu veidu nepareizu uzturu” un “nodrošināt ilgtspējīgas pārtikas ražošanas sistēmas”.

Sabiedrības iesaiste

Jauna raidieraksta “RSU Veselības ekspresis” sērija par dārzeņu un augļu konservēšanu

Sezonālo dabas velšu konservēšana ir efektīvs veids, kā paildzināt veselīgas pārtikas pieejamību un mazināt pārtikas atkritumu apjomu. Raidieraksta “RSU Veselības ekspresis” 17. sērijā dietoloģe, lektore un studiju programmu “Uzturs” un “Uzturzinātne” izveidotāja un vadītāja Lolita Vija Neimane kopā ar lektori un biķīmiķi Anitu Pastari stāstīja par dārzeņu un augļu konservēšanu un fermentēšanu. RSU ekspertes izskaidroja šo procesu bioloģiskos mehānismus un ietekmi uz produktu uzturvērtību, kā arī informēja klausītājus par labākajām dārzeņu un augļu konservēšanas, fermentēšanas un veselīga patēriņa praksēm. Kā ilgtspējīgas pārtikas pārstrādes piemērs tika minēta ābolu seržu un mizu savārišana (nevis to izmēšana atkritumu grozā), iegūstot uzturā tālāk izmantojamu pektīna želeju. Sarunas laikā ekspertes padalījās arī ar pašu pārbaudītiem pārtikas pārstrādes paņēmieniem, pārrunājot gan gurķu, kāpostu un ābolu fermentēšanu, gan dažādu ievārījumu un džemu pagatavošanu.

Pētniecība

Jauns projekts ceļā uz trīskārši negatīva krūts vēža personalizētu ārstniecību

2024. gadā docētājas Ineses Čakstiņas-Dzērves vadībā tika uzsākts Latvijas Zinātnes padomes finansēts projekts “Hipoksijas ierosinātās molekulārās izmaiņas un farmakoloģiski modificējamie mērķi trīskārši negatīva krūts vēža šūnu līnijās”. Atbilstoši 3.4. IAM “samazināt nelipīgu slimību izraisītu priekšlaicīgu mirstību” šī projekta mērķis ir identificēt un verificēt molekulārās izmaiņas audzēja šūnās, ko izraisa dažāda veida (akūts, ciklisks, hronisks) skābekļa trūkums jeb hipoksija audzēja mikrovidē. Pētnieki pieļauj, ka tieši hipoksijas daudzveidība varētu būt viens no iemesliem, kādēļ trīskārši negatīvā krūts vēža ārstēšana nav vienlīdz efektīva visiem pacientiem. Projekta ietvaros pētnieku grupa analizēs publiski pieejamas multiomikas datukopas, lai identificētu potenciālos biomarkierus, un pārbaudīs šo biomarkieru saikni ar hipoksiju, simulējot dažādus skābekļa trūkuma režīmus trīskārši negatīva krūts vēža šūnu līnijās. Projekts palīdzēs novērtēt, kā dažādi hipoksijas apstākļi ietekmē

konkrētā vēža šūnu jutību pret ārstniecībā izmantotiem farmakoloģiskiem preparātiem, un ļaus izmantot šīs zināšanas terapijas personalizācijai.

Resursu pārvaldība

Pārgājieni darbiniekiem un studentiem

Lai sekmētu veselīgu dzīvesveidu un stiprinātu RSU kopienu, RSU Sporta klubs sāka rīkot pārgājienu studentiem un darbiniekiem. Pirmais pārgājiens notika pa skaisto piejūras Saulrieta taku, visiem kopīgi mērojot 8–10 km no Baltās kāpas līdz Saulkrastu centram. Dalībnieki pulcējās dzelzceļa stacijā, lai veicinātu sabiedriskā transporta izmantošanu.

■ Sporta izcilības studiju maksas atlaide: 52

Uz to var pretendēt individuālo un komandu sporta veidu pārstāvji, kuri ir Latvijas izlases dalībnieki, trenējas pie RSU Sporta kluba treneriem vai ieguvuši godalgotas vietas sacensībās Latvijā un ārpus tās.

Sabiedrības iesaiste

Sabiedrības un politikas veidotāju informēšana par smēķēšanas epidemioloģisko situāciju Latvijā

Pēc RSU Sabiedrības veselības institūta ziņojuma “Situācija dūmu un bezdūmu tabakas izstrādājumu jomā Latvijā un ieteikumi sabiedrības veselības veicināšanai” publicēšanas pētījuma autori veica plašu informatīvo darbu, lai rezultātus skaidrotu sabiedrībai un politikas veidotājiem. Kā liecina pētījums, smēķēšanas izplatība Latvijā pēdējo gadu laikā nav mazinājusies, un

2024. gadā RSU absolvēja **167** rezidenti **50** specialitātēs, sniedzot būtisku ieguldījumu sertificētu ārstu speciālistu skaita papildināšanā valstī. Absolventu vidū visplašāk pārstāvēti ģimenes ārsti, anesteziologi-reanimatologi un radiologi

Rezidentu skaits

Absolvēšanas gads

2019

2020

2021

2022

2023

2024

situācijas uzlabošanai ir nepieciešama kompleksa pieeja, kas ietver gan sabiedrības attieksmes un smēķēšanas seku monitoringu, gan tabakas industrijas ietekmes mazināšanu politisku lēmumu pieņemšanas procesā. Galvenie secinājumi un ieteikumi veselības politikas veidotājiem tika prezentēti publiskā pasākumā, kurā piedalījās arī Latvijas veselības ministrs Hosams Abu Meri. Papildus šim pasākumam RSU pētnieces – asociētā profesore Anda Ķīvīte-Urtāne un Ļubova Tihomirova – publicēja izglītojošu rakstu “Cīņa ar smēķēšanu – “situācijas temperatūra” Latvijā” Latvijas Sabiedriskā medija ziņu portālā LSM.lv un Ļ. Tihomirova kopā ar docētāju Aelitu Vagali piedalījās Latvijas Radio raidījumā “Kā labāk dzīvot”. Pētījuma autores atspēkoja maldīgos priekšstatus par elektronisko cigarešu ietekmi uz veselību un dalījās ar efektīvām smēķēšanas apkarošanas stratēģijām.

Zināšanu apmaiņa

Konference par veselīgu dzīvi brieduma gados

RSU Liepājas filiāle organizēja bezmaksas starpdisciplināru konferenci “Veselīgs briedums – atteikšanās vai pieņemšana?” ar mērķi medicīnas speciālistu vidū aktualizēt sociālās un veselības aprūpes problēmas iedzīvotājiem vecuma posmā no 40 līdz 60 gadiem. Konferencē uzstājās dažādu nozaru ārsti un profesionāļi mākslas terapijas, sociālā darba un psihoterapijas jomā. Pasākuma laikā dalībnieki izzināja biežākās veselības problēmas brieduma gados, tostarp kardiovaskulārās slimības un cukura diabētu, uzklusēja viedokļus par garīgā līdzsvara saglabāšanu, saskaroties ar bioloģisko novecošanu, un diskutēja par veselīgu attieksmi pret dzīvildzi ierobežojošām slimībām un nāvi.

Universitātes kolektīva līdzdalība

Sabiedrības veselības krīzes komunikācijas simulācijas scenāriju konkurss studentiem

Turpinot attīstīt simulācijā balstītu pieeju veselības aprūpes izglītībai, RSU izsludināja konkursu, kurā starpdisciplināras studentu komandas tika aicinātas izstrādāt simulācijas scenāriju, kas universitātes telpās ļautu praktizēt komunikāciju sabiedrības veselības krīzes situācijā. Studentiem bija jādefinē apgūstamās prasmes, jāidentificē simulētās situācijas dalībnieki un katrai lomai jāizveido detalizēts, realizējams, bet ne viegli īstenojams uzdevums. Četri labākie darbi, kas simulēja vides piesārņojumu, dezinformāciju piena nozarē, leģionāra slimības izplatību un tabakas izstrādājuma izraisītu krīzes situāciju, tika prezentēti RSU starptautiskajā studentu konferencē “*Health and Social Sciences*”. Par labāko tika atzīts scenārijs “Tabakas izstrādājuma izraisīta veselības aprūpes krīzes simulācija (TAIVA)”, kuru izstrādāja Maija Pēce (studiju programma “Medicīna”), Viktorija Kuņicina (studiju programma “Sabiedrības veselība”) un Annija Ermiča (studiju programma “Sabiedriskās attiecības”).

Pētniecība

Jauns pētniecības projekts mūsu profesionālai pilnveidei

RSU pētnieku komanda docētājas Agitas Melbārdes-Kelmeres vadībā uzsāka darbu Eiropas Savienības līdzfinansētā starptautiskā pētniecības projektā “Visaptveroša geriatriskās novērtēšanas prasmju izglītības programma māsām – ‘Vai jūs redzat kopainu?’”. Sadarbojoties augstākās izglītības, ārstniecības un IT sektoru pārstāvjiem no sešām Eiropas valstīm, projekta mērķis ir izstrādāt inovatīvu izglītības programmu, kas attīstītu profesionālo māsu prasmes vecāka gadagājuma pacientu aprūpē. Palielinoties Eiropas iedzīvotāju vidējam vecumam, darba tirgū strauji pieaug pieprasījums pēc atbilstoši kvalificētām māsām. Projekta ietvaros tiks analizētas labākās prakses geriatriskās novērtēšanas jomā un izstrādāti mācību materiāli digitālajā vidē, tostarp izmantojot 3D simulācijas. Jaunā mācību programma tiks integrēta piecu Eiropas Savienības augstskolu izvēles studiju kursu piedāvājumos, un tās digitālais saturs nodrošinās kvalitatīvas mūžizglītības pieejamību arī māsām lauku reģionos.

Resursu pārvaldība

Mācīšanās un mācīšanas jēdzienu glosārijs

Ar mērķi sekmēt konsekventu pedagoģijas terminu lietojumu RSU Pedagoģiskās izaugsmes centrs izstrādājis mācīšanās un mācīšanas jēdzienu glosāriju, kas balstīts RSU īstenotās studentcentrētās izglītības idejā. Šajā resursā apkopoti vairāk nekā 160 jēdzieni, kas iedalīti deviņās tematiskās kategorijās, ietverot mācī-

šanās un mācīšanas stratēģijas, teorijas, metodes un paņēmienus, kā arī studiju un to organizācijas formas un veidus. Glosārijā skaidroti būtiskākie ikdienas pedagoģiskā darba aspekti RSU kontekstam pielāgotā veidā. Tādējādi tas kalpo kā atbalsta instruments gan docētājiem un administratīvajam personālam, gan arī studentu studiju īstenošanu un stiprinot studiju kvalitāti.

Izcilības stipendijas. lai motivētu studējošos tiekties uz izcilību studijās un zinātnē (4.3. IAM)

■ **Valsts izglītības attīstības aģentūras stipendijas:** 36

piešķirtas ārvalstu studentiem, balstoties uz akadēmisko izcilību un ārpusstudiju aktivitātēm, tostarp dalību zinātniskajās konferencēs un pētniecības projektos

■ **Izcilo studentu studiju maksas atlaide:** 295

piešķirta akadēmiski izciliem studentiem, kuri studē latviešu valodā

■ **Studentu pētniecības un inovāciju granti:** 7

piešķirti, lai segtu studentu izdevumus pētniecības projektiem, kas veikti RSU pētnieka vadībā

■ **A/S “Olpha” (tolaik A/S “Olainfarm”) izcilības stipendija:** 3

piešķirta akadēmiski izciliem Latvijas izcelsmes RSU Farmācijas fakultātes 5. kursa studentiem

Citas studiju maksas atlaides. lai sekmētu kvalitatīvas izglītības pieejamību (4.3. IAM)

■ **Darbinieku un darbinieku bērnu atlaide:** 39

piešķirta RSU darbiniekiem, kuri studē programmās, kas saistītas ar darba pienākumiem universitātē, un viņu bērniem

■ **Ģimenes studiju maksas atlaide:** 73

piešķirta pašfinansētiem studentiem, kuru tuvākie ģimenes locekļi arī studē RSU

■ **Absolventa studiju maksas atlaide:** 116

piešķirta studentiem, kuri pirms pašreizējās studiju programmas uzsākšanas ieguvuši citu grādu RSU

■ **Studiju maksas atlaide par līdzdalību starptautiskos RSU atpazīstamību veicinošos pasākumos un RSU sabiedriskajā dzīvē un attīstībā:** 3

piešķirta programmu “Medicīna” vai “Zobārstniecība” angļu valodā apgūstošiem studentiem, kuri aktīvi iesaistās universitātes dzīvē, tostarp pārstāv universitāti sporta un kultūras pasākumos

Ārējās stipendijas. uz kurām pretendē arī citu universitāšu studenti, apliecina RSU studentu talantu un sasniegumus (**4.3. IAM**)

■ **Profesora Ilmāra Lazovska Medicīnas fonda stipendijas un veicināšanas stipendijas:** **3**

piešķirtas augsti motivētiem vecāko kursu medicīnas studiju programmu studentiem, kuri plāno strādāt Latvijā. Stipendijas piešķir Latvijas Medicīnas un zobārstniecības asociācija

■ **Ojāra Veides Fonda stipendijas:** **5**

piešķirtas jauniešiem ārstiem, tostarp rezidentiem un doktorantūras studentiem. Stipendijas piešķir Latvijas Medicīnas un zobārstniecības asociācija ar mērķi atbalstīt profesionālo iemaņu papildināšanu institūcijā ārpus Latvijas

Universitātes kolektīva līdzdalība

Studējošo pašpārvaldes Mentoru programma atbalsta 1. kursa studentus no Latvijas akadēmiskās un sociālās adaptācijas procesā un sniedz vecāko kursu studentiem iespēju gūt vērtīgu mentora pieredzi.

2024. gadā

428 mentorējami

172 mentori

Zināšanu apmaiņa

Bezmaksas profesionālās pilnveides programma sporta un veselības skolotājiem

RSU Mūžizglītības centrs un RSU LSPA sadarbībā ar Valsts izglītības satura centru rīkoja bezmaksas profesionālās kompetences pilnveides programmu veselības un sporta skolotājiem "Individualizācijas un diferenciacijas pieeja". Četrus dienu garumā 100 pamatizglītības un vidējās izglītības skolotāji no Latvijas iesaistījās lekcijās un praktiskās nodarbībās par individualizētu mācību satura plānošanu un īstenošanu, kā arī par kompleksu skolēnu snieguma vērtēšanu.

Programma palīdzēja sporta pedagogiem pilnveidot prasmes pielāgot mācību saturu katrā skolēna vajadzībām, tādējādi veicinot, lai nodarbībās varētu iekļauties arī bērni ar neirodiversitāti un dažādām fiziskām slimībām. Šis pedagoģiskās prasmes veido būtisku daļu no valsts īstenotā izglītības projekta "Skola 2030" mācību jomā "Veselība un fiziskās aktivitātes".

Sabiedrības iesaiste

Publiska domnīca par maģistra studiju vērtību

Sadarbībā ar RSU Absolventu asociāciju tika organizēta publiska domnīca "Maģistrs – solis augstāk" ar mērķi rosināt klātesošos apsvērt iespēju studēt maģistrantūrā neatkarīgi no tā, vai kāds maģistra grāds jau ir iegūts. Pulcējot 140 dalībniekus, pasākumu atklāja ārsts psihoterapeits, RSU absolvents un docētājs Artūrs Miksons, kurš dalījās ar savu maģistrantūras pieredzi un padomiem, kā saprast, ko un kāpēc studēt. Domnīcas otrajā daļā noritēja diskusijas, kurās RSU studenti un universitāti absolvējušie dažādu jomu profesionāļi pārrunāja, kā maģistra studijas veicina karjeras attīstību un sniedz plašākas iespējas veidot nākotnes sabiedrību.

Pētniecība

Pasūtīts pētījums par dzimumā balstītu agresiju pret žurnālistiem portālā X

Pēc Latvijas Republikas Saeimas frakcijas “Progresīvie” pasūtījuma asociētais profesors Klāvs Sedlenieks veica pētījumu, lai noskaidrotu, vai sieviešu dzimuma žurnālistes Latvijā piedzīvo lielāku agresiju mikroblogošanas platformā X nekā vīriešu dzimuma žurnālisti. Pētījuma ietvaros ar mākslīgā intelekta rīka *ChatGPT 4.0* palīdzību tika analizēti 49 Latvijas žurnālistiem adresēti ieraksti portālā X sasaistē ar pašu žurnālistu publicētajām mikroziņām, kvantitatīvi izvērtējot, cik katrs ieraksts ir atbalstošs vai agresīvs. Pētījuma rezultāti, publicēti brīvpiekļuves ziņojumā “‘Pretīgi bija uz Jums skatīties TV ekrānā’: agresija pret žurnālistiem portālā X (*Twitter*): Vīriešu un sieviešu salīdzinājums”, atklāja, ka žurnālistēm sievietēm adresēto negatīvo un ļoti negatīvo ierakstu īpatsvars bija skaitliski lielāks. Vienlaikus atšķirības

starp vīriešu un sieviešu dzimuma žurnālistiem nebija statistiski nozīmīgas, kas, iespējams, daļēji skaidrojams ar ierobežoto žurnālistu skaitu, kuri izmanto portālu X. Pētnieki norādīja uz nepieciešamību turpmāk dzimumu kontekstā analizēt arī ierakstu saturu un žurnālistu mijiedarbību ar negatīvo viedokļu paudējiem.

Publicēta monogrāfija par feministisko mākslu postsociālisma situācijā

RSU Sociālo zinātņu fakultātes docente un vadošā pētniece Jana Kukaine publicēja monogrāfiju “Viscerālā estētika: afekti un feministiskā māksla postsociālismā”, kas izdota ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu. Izmantojot feministiskās estētikas, mākslas filozofijas un afektu teorijas ietvarus, monogrāfijas autore analizē Latvijas laikmetīgo mākslu Centrāleiropas un Austrumeiropas mākslas vēstures un teoriju kontekstā. Grāmata veicina izpratni par dzimumu vienlīdzību un iekļaujošas sabiedrības principiem, aicinot lasītājus domāt par feminismu kā “kultūras jaunrades un sabiedrības transformācijas impulsu”. Turklāt, attīstot akadēmisko terminoloģiju sabiedrības norišu pētniecībai latviešu valodā, docente Kukaine sniedz būtisku pievienojumu turpmākiem pētījumiem humanitāro un sociālo zinātņu jomās. Monogrāfijā pieteikto pētniecības virzienu autore turpina attīstīt pēcdoktorantūras projekta “Augu aģence un laikmetīgā māksla: ilgtspējīgas attiecības ar vairāk-kā-cilvēka pasauli” ietvaros.

Sabiedrības iesaiste

Dzimumu līdztiesības aktualizēšana Starptautiskajā dienā vardarbības pret sievietēm izskaušanai

Atbilstoši RSU darbību plānam dzimumu līdztiesības veicināšanai 25. novembrī, Starptautiskajā dienā vardarbības pret sievietēm izskaušanai, universitātes mājaslapā tika publicēts informatīvs raksts ar mērķi aktualizēt dzimumā balstītas vardarbības problemātiku. Lasītāju uzmanība tika vērsta uz Apvienoto Nāciju Organizācijas apkopotu statistiku, kas atklāj dzimumā balstītu nevienlīdzību tehnoloģiju attīstības, ģeopolitisku konfliktu un humāno krīžu kontekstā. Tāpat izcelta arī 2024. gadā pieņemtā Eiropas Komisijas direktīva (2024/1385) par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu, uzsverot Eiropas Savienības apņemšanos stiprināt sieviešu tiesību aizsardzību.

Dzimumu stereotipu izaicināšana publiskajā telpā

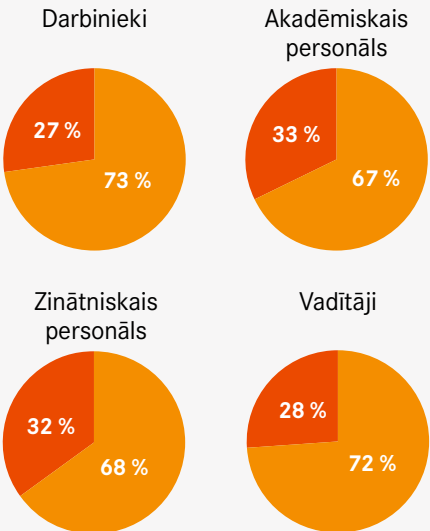
Sabiedrībā arvien saglabājas stereotips, ka medicīnas māsa un sociālais darbinieks ir “sieviešu profesijas”. 2024. gadā tas atspoguļojās arī RSU piedāvātajās studiju programmās “Māšzinības” un “Sociālais darbs”, kur sieviešu dzimuma pārstāves veidoja attiecīgi 94 un 85 % no reflektantiem un 96 un 87 % no studentiem. Lai uzsvērtu šo profesiju inovatīvos un dzimumu neitrālos aspektus, RSU mājaslapā tika publicēta intervija ar studiju programmas “Māšzinības” absolventu Artūru Jirgensonu un izglītojošs raksts par sociālā darbinieka profesiju. Abos rakstos izcelts, ka ar šīm profesijām saistītās rakstura iezīmes – iejūtība un gatavība palīdzēt līdzcilvēkiem – nebūt nav saistāmas ar konkrētu dzimumu un ka dzimumu dažādība un atšķirīgas pieredzes var tikai uzlabot sniegto medicīnisko un sociālo pakalpojumu kvalitāti.

Resursu pārvaldība

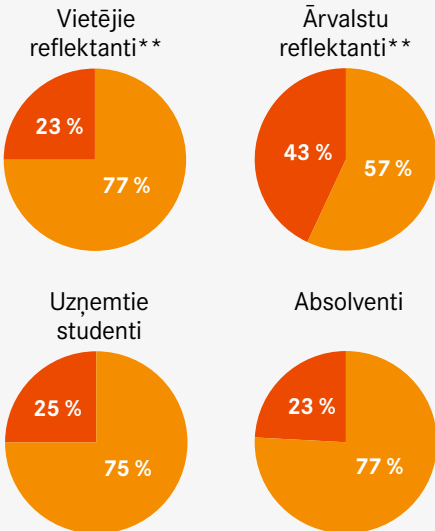
RSU kopiena 2024. gadā – iedalījums pēc dzimuma (5.5. IAM)

● sievietes ● vīrieši

RSU personāls*

Studenti

* aprēķina metodoloģija šajā pārskatā mainīta, salāgojot to ar RSU dzimumu līdztiesības plānu; ir atainots darbinieku skaita īpatsvars

** unikālie pieteikumi visos studiju līmeņos

Pētniecība

Jauns pētniecības projekts, lai ierobežotu slimnīcu notekūdeņos atrodamas baktērijas rezistenci pret antibiotikām

2024. gadā profesores Jutas Kroičas vadībā tika uzsākts projekts "Inovativas stratēģijas *Klebsiella spp.* antibakteriālās rezistences ierobežošanai: fāgu un antibiotiku sinerģijas izmantošana", kas finansēts ar Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna un valsts budžeta līdzekļiem. Projekta mērķis ir izziņāt dažādu *Klebsiella* ģints baktēriju apkarojošo vīrusu jeb bakteriofāgu mijiedarbību ar antibiotikām, lai novērtētu šo fāgu ārstniecisko potenciālu un iespējas tos izmantot kā alternatīvu antibiotiku terapijai. Projekta ietvaros fāgi tiks izolēti no vairākiem avotiem, tostarp slimnīcu notekūdeņiem, un analizēti dažādos *Klebsiella spp.* kliniskos izolātos. Pētīju-

ma rezultātā ir paredzēts izveidot lokālu fāgu kolekciju, lai veicinātu fāgu terapijas izmantošanu un tādējādi ierobežotu antimikrobiālās rezistences attīstību bīstamajās *Klebsiella* baktērijās.

Resursu pārvaldība

Dzeramā ūdens stacijas (6.1. IAM)

- 2024. gadā tika uzstādītas **2** jaunas dzeramā ūdens stacijas.
 - Kopš 2012. gada kopumā uzstādītas **69** dzeramā ūdens stacijas **17** RSU ēkās.
 - RSU jau divus gadus netiek izmantotas plastmasas glāzes.
2024. gadā tādējādi tika ietaupīti **20 212 eiro**.

Ūdens patēriņš (6.4. IAM)

- Kopējais ūdens patēriņš: **55 465 m³** – līdzīgs kā 2023. gadā.
- Salīdzinot ar bāzes gadu (2019), ūdens patēriņš samazinājies par **14 %**.

7 PIEEJAMA UN ATJAUNOJAMA ENERĢIJA

Pētniecība

Publicēti zinātniski raksti par ģeopolitisku satricinājumu izraisītu ilgtspējas un drošības apsvērumu sadursmi Latvijas politiskajā naratīvā [↗](#)

Noslēdzoties Latvijas Zinātnes padomes programmas “Fundamentālie un lietišķie pētījumu projekti” finansētajam starpdisciplinārajam pētījumam “No vienaldzības līdz pārmaiņām klimata politikā: politiskā naratīva un sabiedrības uztveres mijiedarbības uzlabošana Latvijā”, RSU pētniece un doktorante Vineta Kleinberga 2024. gadā publicēja ziņojumu *KonKoop* pētnieku tikla izdevumā par Austrumeiropas enerģētisko drošību un nodaļu grāmatā “*The Energy Trilemma in the Baltic Sea Region: Security, Equity and the Environment*”. Šajās publikācijās pētniece analizējusi Latvijas politiskās vadības lēmumus un stratēģiskos naratīvus par enerģētikas sektoru kopš Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā. Pētījums atklāj, kā enerģētiskās drošības un taisnīguma tēmas dominē pār vides apsvērumiem, valdības rīcībpolitikai tikai daļēji saskaņot ar Eiropas Savienības izvirzītajiem klimata mērķiem. Balstoties uz šiem un citiem projektā veiktajiem secinājumiem, RSU pētnieku komanda publicējusi arī vadlīnijas, lai pilnveidotu klimata pārmaiņu stratēģisko naratīvu Latvijā. [↗](#)

Resursu pārvaldība

Saules paneļu uzstādīšana Farmācijas studiju un pētniecības centrā [↗](#)

2024. gadā RSU paplašināja atjaunojamās enerģija ražošanu un izmantošanu, uzstādot saules paneļus ar kopējo jaudu 70 kW Farmācijas studiju un pētniecības centrā, Konsula ielā 21.

Šī iniciatīva turpināja 2023. gadā veiksmīgi uzstādīto saules paneļu projektu RSU Psihosomatiskās medicīnas un psihoterapijas klīnikā un ir daļa no Infrastruktūras departamenta piecu gadu energoefektivitātes stratēģijas. Turpmākajos gados plānots uzstādīt saules paneļus arī citās universitātes ēkās un tādējādi vēl vairāk samazināt universitātes oglekļa pēdas nospiedumu.

■ 2024. gadā saražotais enerģijas daudzums visos RSU objektos: **83 104 kWh**.

■ Gada laikā novērstās oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas: **39,47 t**.

Šie skaitļi ataino vairāk nekā desmitkārtīgu RSU atjaunojamās enerģijas jaudas pieaugumu salīdzinājumā ar 2023. gadu.

Enerģijas patēriņš (7.3. IAM)

■ Kopējais siltumenerģijas patēriņš 2024. gadā: **518 580 kWh** – 3 % samazinājums, salīdzinot ar iepriekšējo gadu

Universitātes kolektīva līdzdalība

Aicinājums piedalīties Zemes stundā [↗](#)

Ikgadējā ilgtspējas projekta “Zaļš” ietvaros RSU Studējošo pašpārvalde rīkoja sociālu kampaņu, lai rosinātu universitātes studentus un darbiniekus iesaistīties globālajā elektrības izslēgšanas iniciatīvā “Zemes stunda”. Šīs kampaņas mērķis bija mazināt universitātes pārstāvju elektrības patēriņu un veicināt ikvienu aizdomāties par enerģijas taupīšanu un rīcību klimata jomā.

8 CIENĪGS DARBS UN EKONOMISKĀ IZAUGSME

Pētniecība

Aizstāvēts promocijas darbs par darba attiecību izbeigšanas tiesisko regulējumu Latvijā

Dace Tarasova aizstāvēja promocijas darbu tiesību zinātnu jomā “Darba tiesisko attiecību izbeigšanas tiesiskais regulējums un tā problemātika Latvijas Republikā”. Darba izstrādi motivēja novērojums, ka darba līguma uzteikumu gadījumos par būtisku problēmu ir kļuvis objektīvas argumentācijas trūkums, darba devējam nereti saistot savus lēmumus ar darbinieka uzvedību. Pēc padziļinātas tiesību aktu, tiesu spriedumu un citu informācijas avotu analīzes zinātnu doktore Tarasova norādīja uz nepieciešamību pilnveidot darba attiecību tiesisko regulējumu, ņemot vērā darba tiesību sociālo funkciju, lai nodrošinātu normatīvo aktu satura atbilstību mūsdienu sabiedrības vajadzībām un to konsekventu interpretāciju gan no darba devēja un ņēmēja, gan arī tiesu puses. Promocijas darbā ir izstrādāti konkrēti ieteikumi normatīvo aktu uzlabošanai, piemēram, lai risinātu mobinga problēmu, Darba aizsardzības likumā

un Darba likumā būtu jānosaka amata apraksts kā neatņemama darba līguma sastāvdaļa. Izvirzītie priekšlikumi var palīdzēt veiksmīgāk sabalansēt darba devēju ekonomiskās intereses un darbinieku vajadzības, tādējādi veicinot sabiedrības un ekonomikas ilgtspējīgu attīstību.

Zināšanu apmaiņa

Starptautiska konference “Kvalifikācija, uzņēmējdarbība un inovācijas zaļajā ekonomikā”

Noslēdzoties starptautiskajam Erasmus+ projektam “Trīs līmeņu profesionālās izcilības centri”, RSU sadarbībā ar Latvijas Amatniecības kameru, Valsts izglītības satura centru un profesionālās izglītības kompetences centru “Liepājas Valsts tehnikums” organizēja konferenci “Kvalifikācija, uzņēmējdarbība un inovācijas zaļajā ekonomikā”. Minētās institūcijas ir kopīgi izveidojušas Latvijas Profesionālās izcilības centru ar mērķi sekmēt mazu un vidēju uzņēmumu nodrošinājumu ar darbaspēku, kas ieguvusi izglītību zaļajā ekonomikā, digitalizācijā un uzņēmējdarbībā, lai veiksmīgi risinātu enerģētikas, klimata un vides aizsardzības jautājumus. Konferencē tika prezentēti un apspriesti profesionālās izcilības centru un to īsteno izglītības programmu sasniegumi dažādās projekta dalībvalstīs. Pasākuma noslēgumā noritēja arī panelīdiskusijas par politikas stratēģijām nākotnes veidošanai un par dubultajām bakalaura programmām kā veidu, kas ļauj augstākās izglītības sektoram atbalstīt zaļo prasmju apguvi un inovācijas.

Universitātes kolektīva līdzdalība

B-Space inkubācijas programmas uzvarētājas sekmīgi uzsākušas savu biznesu

2024. gada novembrī apmeklētājiem durvis vērā kafejnīca *Coffee Society*, kuras ideja radās RSU biznesa inkubatorā *B-Space*. Uzņēmuma dibinātājas Karlīna Jance un Daniela Solovjova-Vlasova piedalījās 2023. gada *B-Space INK* programmā, kuras ietvaros jaunās uzņēmējas saņēma mentoru atbalstu, lai attīstītu biznesa izstrādei, attīstīšanai un prezentācijai nepieciešamās prasmes. Programmas noslēguma pasākumā jeb Demo dienā *Coffee Society* idejas autores ieguva 1. vietu un saņēma finansiālu atbalstu biznesa uzsākšanai. Pateicoties programmai gūtajai pieredzei, jaunās uzņēmējas ne tikai sekmīgi realizē savu biznesa ideju, bet arī piedalās vietējās ekonomikas stiprināšanā. Jaunā kafejnīca piedāvā kafijas dzērienus, kuru receptes izstrādājušas uzņēmuma vadītājas, un dažādas sāļas un saldās, tostarp vegāniskas un bezglutēna, uzkodas. *Coffee Society* panākumi

apliecina *B-Space* inkubācijas programmas ieguldījumu mūsdienīgas uzņēmējdarbības atbalstā un 8.3. IAM “sekmēt mikrouzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu izveidošanu un izaugsmi” īstenošanā.

☎ *Coffee Society*, Tērbatas iela 72, Rīga

Karjeras iedvesmas nedēļā uzsvars uz labbūtību

RSU Karjeras centrs ik gadu organizē Karjeras iedvesmas nedēļu ar mērķi rosināt studentus atklāt savu potenciālu un pieņemt drosmīgus lēmumus savas profesionālās izaugsmes veicināšanai. 2024. gada programmā īpaša uzmanība tika pievērsta labbūtibai, veidojot pasākumus saskaņā ar PERMA izaugsmes modeli, kas rosina apzināties pozitīvu emociju, aktīvas iesaistes, savstarpējo attiecību, jēgpilnības un panākumu nozīmi karjeras attīstībā. Nedēļas ietvaros noritēja izglītojoši semināri par aktuālām tēmām: paškritiku un emocionālās veselības nozīmi studiju laikā, kā arī dažādas praktiskas aktivitātes, tostarp mākslas terapijas nodarbība un vienkāršu maltiņu pagatavošanas meistarklase.

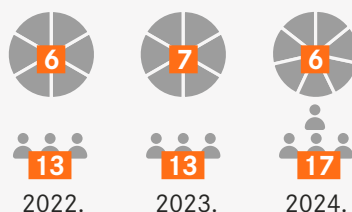
Dalībnieku skaits biznesa inkubatora B-Space programmās (8.3. IAM)

Pirmsinkubācijas (PINK) programmas dalībnieki

2024. gadā PINK programmai pieteicās **114** dalībnieki, teju divkārtojot iepriekšējā gada dalībnieku skaitu un par 11% pārsniedzot līdzšinējo skaita rekordu. Kopš programmas dibināšanas 2020. gadā tajā piedalījušies kopumā **405** topošie uzņēmēji.

Inkubācijas (INK) programmas komandas un dalībnieki

2024. gadā INK programmā iesaistījās **6** komandas, kopumā **17** dalībnieki. Četros programmas darbības gados startējuši kopumā 67 dalībnieki, darbotamies 27 unikālu biznesa ideju vadītās komandās.

9 RAŽOŠANA, INOVĀCIJAS UN INFRASTRUKTŪRA

Pētniecība

Jauns pētniecības projekts farmaceitisko tehnoloģiju attīstībai

Vadošais viespētnieks Valentīns Mohiļuks uzsāka projektu "Cukura spirtu (poliolu) piemērotība kā saistvielai divskrūvju kausējuma granulācijā, lai pagatavotu tūlītējas iedarbības tabletes ar augstu aktīvās vielas saturu un izcilām mehāniskajām īpašībām", kas tiek finansēts Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna un valsts budžeta ietvaros. Divskrūvju kausējuma granulācija ir viena no vieglāk pārvaldāmajām un dabai draudzīgākajām tablešu izstrādes tehnoloģijām, taču būtisks tās trūkums ir vāja tablešu mehāniskā izturība un nepietiekami ātra aktīvās vielas atbrīvošana. Šajā pētījumā tiks izmēģinātas iespējas izmantot cukura spirtus kā alternatīvas saistvielas, lai uzlabotu tablešu mehāniskās un farmaceitiskās īpašības un atbilstoši 9. IAM veicinātu inovatīvu un ilgtspējīgu farmaceitisko tehnoloģiju attīstību.

Sabiedrības iesaiste

Hakaton Rīgas 1. slimnīcas infrastruktūras optimizācijai

RSU Inovāciju centrs sadarbībā ar *EIT Health RIS* centru Latvijā un Rīgas 1. slimnīcu organizēja hakatonu "Lielais četrinieks. No telpas līdz pacientam". Pasākuma mērķis bija uzlabot slimnīcas piedāvāto pakalpojumu klāstu, rodot praktiskus un inovatīvus risinājumus četru tobrīd neizmantotu slimnīcas ēku pielietojumam. Izaicinājumam atsaucās studenti, veselības aprūpes speciālisti, uzņēmēji un citu nozaru pārstāvji, kas kopā veidoja astoņas komandas. Par daudzsoļošu žūrija atzina ierosinājumu vienā no slimnīcas ēkām

izveidot 3D centru, kas palīdzētu ķirurģiskajā plānošanā un nodrošinātu personalizētu implan-tu druku. Augsti novērtētas tika arī idejas izveidot labbūtības centru darbiniekiem un dārza māju, lai veicinātu senioru atlabšanu, kā arī piedāvājums ierīkot pašapkalpošanās centru sākotnējās diagnostikas pakalpojumiem, piemēram, ādas un dzimumzīmju pārbaudei.

Universitātes kolektīva līdzdalība

Bezmaksas apmācību programma pētniecības rezultātu komercializācijai

RSU Inovāciju centrs uzsāka bezmaksas apmācību programmu "Inovē-aizsargā-radi!" ar mērķi sniegt RSU pētniekiem praktiski pielietojamas zināšanas par pētniecības rezultātu un inovāciju komercializācijas principiem, tostarp intelektuālā īpašuma pārvaldību un finansējuma piesaisti. Apmācību pirmajā ciklā pētnieki no veselības aprūpes, sporta un sociālo zinātņu nozarēm izzināja tādas tēmas kā ideju ģenerēšana, klientu attīstīšana, inovāciju finansēšana un projektu prezentēšana. Palīdzot pētniekiem tuvināt viņu idejas tirgum, programma stiprina Latvijas inovāciju ekosistēmu un veido tiltus starp akadēmisko pētniecību un industriju.

Resursu pārvaldība

Izmaiņas zinātnes motivācijas programmā stimulē ambiciozu un inovatīvu pētniecību

Zinātnes motivācijas programmas ietvaros ik gadu tiek vērtēts katra pētnieka individuālais pienesums, ņemot vērā zinātniskās publikācijas, patentus, vadītos promocijas darbus, dalību projektu konkursos un piesaistīto zinātnes finansējumu. Balstoties uz motivācijas programmas rezultātiem iepriekšējos gados, 2024. gadā tika mainīti vairāki zinātniskās darbības vērtēšanas kritēriji, tostarp vairākas reizes palielināta atlīdzība par ārzemēs reģistrētiem patentiem un piesaistītiem "Apvārsnis Eiropa" projektiem. Palielināta tika arī atlīdzība par rakstiem augstākās kvartiles zinātniskajos žurnālos. Šīs izmaiņas vērtēšanas kritērijos paredz veicināt ne tikai izcilu pētījumu kvalitāti, bet arī inovāciju attīstību.

Pētniecība

Zinātnisks raksts par sociālajām un ar darbu saistītajām nevienlīdzībām, kas rodas vecuma, dzimuma un migrācijas krustpunktos

2024. gadā noslēdzās pētniecības projekts “Atiecības kustībā: tuvniecība mūsdienu mobilajos darba režīmos”, kas tika finansēts Latvijas Zinātnes padomes programmas “Fundamentālie un lietīšķie pētījumu projekti” ietvaros. Projekta laikā asociētā viesprofesore Aija Lulle publicēja rakstu “*Middle-aged Migrants: Expanding an Understanding of Lifecourses and Linked Lives*”, kas ir kulminācija vairāk nekā desmit gadus ilgam pētījumam par grūtībām un iespējām, ko piedzīvo pusemigrējušas sievietes. Publikācijā tiek analizēti četru Latvijas izcelsmes sieviešu dzīvēstāsti, īpaši izceļot, kā migrācijas apstākļus ietekmē ģimenes, darba un pašrealizāciju veicinošas sociālās saites. Tiekšanās pēc pašrealizācijas un vēlme izrauties no rutīnas tiek atklātas kā visbie-

žākie emigrācijas iemesli, neskatoties uz izaicinājumiem, kas saistīti ar iepriekšējo sociālo saišu saraušanu vai nepieciešamību rast jaunus risinājumus bērnu aprūpei. Šis zinātniskais raksts sniedz ieskatu sociālajās un darba vides nevienlīdzībās, kas saistītas ar vecumu, dzimumu un migrāciju, kā arī liek pamatus tālākiem pētījumiem par mājokļa un pašrealizācijas lomu pusmūža mobilitātē.

Resursu pārvaldība

RSU Ētikas kodekss papildināts ar taisnīguma un cieņas principiem

RSU ētikas pamatprincipi attiecas uz ikvienu universitātes pārstāvi un kalpo kā orientieris visām universitātes darbībām. Šogad Ētikas kodeksā tika nostiprināts taisnīguma princips, kas stingri nosaka, ka RSU “netiek pieļauta diskriminācija tautības, rases, dzimuma, vecuma, seksuālās orientācijas, politisko, filozofisko vai reliģisko uzskatu, sociālās izcelsmes, mantiskā, ģimenes vai veselības stāvokļa dēļ, vai citu iemeslu dēļ”. Šis princips izceļ arī pienākumu sekmēt dažādību un ar izpratni attiekties pret dažādu kultūru pārstāvjiem. Otrs Ētikas kodeksā jauniekļautais princips skar cilvēka cieņu, norādot, ka “uzmanība, iecietība un cieņa pret otru cilvēku ir vienlaikus gan tiesības, gan pienākums”. Šo vērtību nostiprināšana RSU Ētikas kodeksā padziļina universitātes ieguldījumu 10.2. IAM īstenošanā, mērķtiecīgi veidojot iekļaujošāku universitātes kopienu.

Sabiedrības iesaiste

Sporta nodarbība bērniem un jauniešiem ar kustību traucējumiem

RSU un RSU LSPA pētnieki sadarbībā ar Latvijas Universitātes kolēģiem un biedrību “Bērnu un jauniešu para sporta apvienība” vadīja īpašu sporta nodarbību bērniem un jauniešiem ar kustību traucējumiem. Nodarbības laikā pētnieki, tostarp RSU LSPA topošie fizioterapeiti, veica visaptverošu dalībnieku fizisko spēju novērtējumu, mērot ķermeņa spēku un lokanību, kā arī līdzsvaru un kustību ātrumu. Šie mērījumi, veikti Izglītības un zinātnes ministrijas finansētā projekta “Inovācijas, metodikas un rekomendācijas sporta nozares attīstībai un pārvaldībai Latvijā” ietvaros, palīdzēs izstrādāt metodiskas rekomendācijas treneriem, vecākiem un sporta vadītājiem par apmācību pielāgotajos sporta veidos. Tādējādi šī iniciatīva ne tikai veicināja bērnu un jauniešu ar kustību traucējumiem iekļaušanos sporta aktivitātēs, bet arī ļāva izstrādāt datus balstītus risinājumus sociālās integrācijas un vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai.

Universitātes kolektīva līdzdalība

(10.3. IAM) Mentoru programma ārvalstu studentiem veicina ārvalstu studentu integrēšanos RSU kolektīvā ar mērķi nodrošināt visiem studējošajiem maksimāli vienlīdzīgas iespējas studiju gaitā. Kopš 2010. gada aptuveni 6300 studējošo no ārvalstīm savā pirmajā studiju semestrī ir saņēmuši mentora atbalstu, kuru snieguši ~3200 vecāko semestru studenti no Latvijas un ārvalstīm.

2024. gadā

305 mentorējamie

203 mentori

31 % pieaugums, salīdzinot ar 2023. gadu

Zināšanu apmaiņa

Starptautiska sociālantropologu konference par mobilitāti un sociālo iekļaušanu

RSU norisinājās starptautiska sociālantropologu konference “*The Getaway Conference: Mobilities, Societies, the State, and Detoxing*”, kuru sadarbībā ar projektu “Attiecības kustībā: tuvniecība mūsdienu mobilajos darba režīmos” organizēja RSU Sociālo zinātņu pētniecības centra pētnieki projekta “(R)E-TIES: mobilitātes un cilvēcisko saišu pārvaldība digitāli piesātinātās pasaulēs” ietvaros. Divu dienu garumā pasākuma dalībnieki izzināja, kā sociālas saites tiek veidotas, uzturētas un sarautas profesionālas mobilitātes kontekstā. Konferences centrālais notikums bija Londonas Metropolitēna universitātes profesores Luīzes Raienas lekcija par augsti kvalificētu patvēruma meklētāju pieredzi, no jauna veidojot savu profesionālo identitāti un sociālās saites pēc piespiedu migrācijas. Ar sociālo un ekonomisko nevienlīdzību saistīti jautājumi tika skatīti arī virknē citu lekciju, izceļot sociālās un profesionālās vides mijiedarbību, ko piedzīvo, piemēram, ēdiena kurjeri Rīgā, vidusmēra ģimenes Buenosairesā, rumāņu diaspora Madridē un baltādaini angļu valodas skolotāji Ķīnā. Konferences noslēgumā pētnieks Valdis Krebs rezumēja galveno atziņu: “Veidojiet saites, balstoties līdzībās, un gūstiet labumu no atšķirīgā!”

Pētniecība

Aizstāvēts promocijas darbs par digitālo tehnoloģiju ietekmi uz finanšu sektoru [↗](#)

Oļegs Čerņisevs aizstāvēja promocijas darbu ekonomikas un uzņēmējdarbības jomā “Galveno darbības rādītāju noteikšana finanšu iestādēm atbilstoši Eiropas Savienības reģionālajai dimensijai”. Disertācijā tika pētīts, kā straujā finanšu tehnoloģiju (*fintech*) attīstība un ar to saistītās izmaiņas patērētāju vēlmēs un reģionālajos noteikumos ietekmē bankas un citas finanšu iestādes. Uzmanība tika pievērsta arī finanšu tehnoloģiju izmantošanai viedpilsētās, norādot uz nepieciešamību integrēt kontu informācijas (AIS) un maksājumu iniciēšanas (PIS) pakalpojumus pilsētu finanšu sistēmās. Starp pētījuma būtiskākajiem pienesumiem ir jauna, uz riskiem balstīta pieeja, kā novērtēt Eiropas Savienības finanšu iestāžu galvenos darbības rādītājus (*key performance indicators*), kas tiek aprēķināti, ņemot vērā arī reģionālās atšķirības. Darbu ir augstu novērtējusi Latvijas Banka, kas atzinusi, ka izstrādātās metodes var kalpot par pamatu ilgtspējīgu finanšu tehnoloģiju sektora attīstību veicinošas politikas veidošanai.

Resursu pārvaldība

Ekspozīcija RSU Anatomijas muzejā godā profesora Hohštetera mantojumu [↗](#)

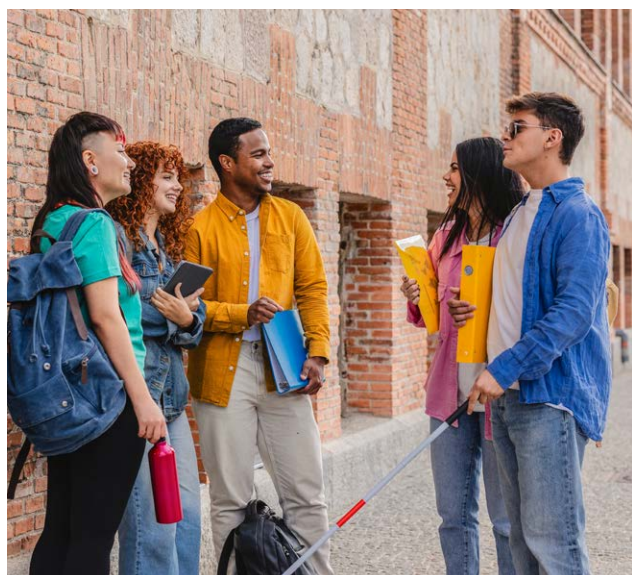
RSU Anatomijas muzejs atvēra jaunu, unikālu ekspozīciju “Profesora Hohštetera anatomiskais kabinets”, kas apmeklētājiem ļauj aplūkot profesora Artūra fon Hohštetera (1918–1997) anatomisko preparātu kolekciju, veidotu no 18. gadsimta beigām līdz 20. gadsimta sākumam. Ar vairāk nekā desmit tūkstošiem prepa-

rātu tā ir viena no lielākajām šāda veida kolekcijām pasaulē. Pēc profesora Hohštetera nāves šo kolekciju mantoja viņa līdzgaitnieks Oskars Baldomero, kurš 2022. gadā daļu no tās uzdāvināja RSU Anatomijas muzejam. Muzejs rūpējas, lai iespaidīgā kolekcija turpinātu pildīt savu sākotnējo misiju kalpot izglītībai un veicināt cilvēku dzīves kvalitāti.

Sabiedrības iesaiste

RSU viesdocētājs plašsaziņas līdzekļos publicē izglītojošu rakstu par mākslīgo intelektu [↗](#)

Uzņēmējs un RSU viesdocētājs studiju kursā “Nākotnes domāšana” Artis Birziņš publicēja izglītojošu rakstu “Ko mākslīgā intelekta ekspansija nozīmē sabiedrībai?” Latvijas Sabiedriskā medija ziņu portālā *LSM.lv*. Rakstā autors salīdzina nese no mākslīgā intelekta ienākšanu ikdienas dzīvē ar citām tehnoloģiju revolūcijām cilvēces vēsturē, izceļot šīs jaunās tehnoloģijas potenciāli transformējošo spēku attiecībā uz zināšanu apstrādi un kolektīvo mācīšanos. A. Birziņš prognozē, ka pašreizējais mākslīgā intelekta attīstības virziens varētu radikāli mainīt civilizāciju jau dažu desmitgažu laikā, un brīdina par nepieciešamību salāgot tehnoloģijas sniegtos ieguvumus ar individuālo un kolektīvo risku apzināšanos.

Resursu pārvaldība

Pirmā pirmsinkubācijas programma ilgtspējīgu biznesa ideju radīšanai

Sadarbojoties vairāku valstu universitātēm, RSU Inovāciju centrs pirmo reizi izsludināja pirmsinkubācijas programmu “Green HExagon”, kas paredzēta tieši ilgtspējīgu biznesa ideju radīšanai. Programmas pirmais cikls plānots 2025. gada pirmajā pusgadā, un tam pieteikties varēja ikkatrs partneruniversitāšu students, absolvents un darbinieks, kura biznesa ideja bija saistāma ar vismaz vienu no 17 ANO izvirzītajiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem. Programmas ietvaros dalībniekiem paredzēts apgūt biznesa pamatprasmes, piemēram, tirgus izpēti, mārketingu un finanšu plānošanu, ar mērķi tirgū ieviest ilgtspējīgus produktus un pakalpojumus.

Sabiedrības iesaiste

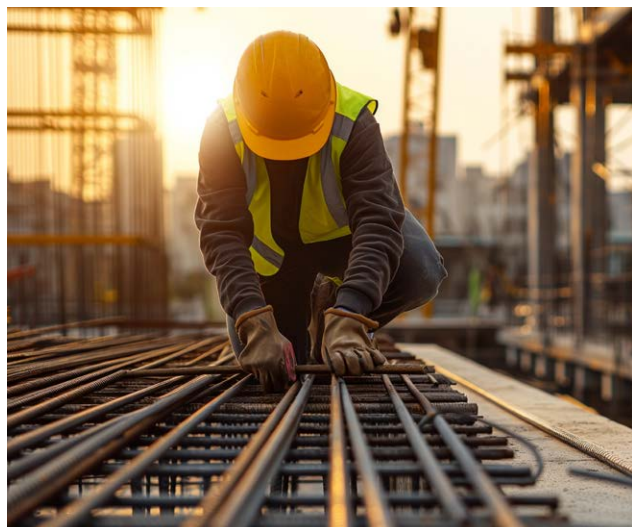
RSU docētāja sabiedriskajos medijos publicē rakstu par ārstniecības augu atbildīgu patēriņu

RSU docētāja Ance Bārzdīņa publicēja rakstu “Kā pēta un kāda nozīme medicīnā ir ārstniecības augiem?” Latvijas Sabiedriskā medija ziņu portālā LSM.lv. Papildus ieskatam pētniecības procesā A. Bārzdīņa norādīja uz ārstniecības augu produktu viltošanu kā pieaugošu problēmu visā pasaulē. Docētāja rosināja lasītājus patērēt ārstniecības augu produktus atbildīgi, apzinoties, ka nezināmas izcelsmes produkti var ne tikai būt zaudējuši augu pozitīvās īpašības, bet arī saturēt indīgas vielas. Viens no pētnieces mērķiem ir izstrādāt metodi vieglai un uzticamai viltojumu identificēšanai.

Zināšanu apmaiņa

Starptautisks tīklošanās pasākums pārtikas, transporta, tekstila un enerģētikas ilgtspējas pētniekiem

Sociālo zinātņu pētniecības centrs sadarbībā ar *Baltic Studies Centre* rīkoja tīklošanās pasākumu akcijas “Starptautiskas pieredzes un pētniecības tīkls transformāciju izpētei ilgtspējas kontekstā (TransformERS)” dalībniekiem. Trīs dienu garumā 56 pētnieki no 23 valstīm aktualizēja un darba grupās pārrunāja līdz šim mazāk pētītus ilgtspējas aspektus pārtikas, enerģētikas, transporta un tekstila industrijas jomā. Pasākumā bija iekļauts arī Āgenskalna tirgus apmeklējums, lai praksē novērtētu Latvijas tirgus kultūru un identificētu ilgtspējas piemērus tirgus darbībā.

Universitātes kolektīva līdzdalība

Radošs seminārs par zaļajām tehnoloģijām

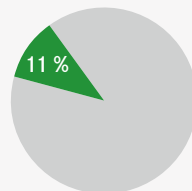
Noslēdzot semināru sēriju par tehnoloģiju lietojumu sportā un medicīnā, RSU biznesa inkubators *B-Space* rīkoja bezmaksas semināru RSU studentiem, darbiniekiem un pētniekiem “Zaļās un ilgtspējīgās tehnoloģijas”. Tehnoloģiju entuziasta Kristapa Skuteļa vadībā semināra dalībnieki izzināja tehnoloģiju lomu ilgtspējīgas nākotnes veidošanā un guva informāciju par jaunākajām tendencēm un praktiskiem rīkiem, kā arī tehnoloģiju atbildīgu izmantošanu ikdienā.

Atkritumu šķirošana un pārstrāde 2024. gadā

**KOPĒJAIS atkritumu
apjoms 607 595 kg**

Salīdzinot ar 2023. gadu, kopējais atkritumu
apjoms pieaudzis par **8 %**.

>>> No tiem universitātē
tiek šķiroti

**ŠĶIROTO atkritumu
apjoms 69 035 kg**

Salīdzinot ar 2023. gadu, šķiroto atkritumu īpatsvars
palielinājies par **gandrīz 5 procentpunktiem**.

Ekonomiskais ieguvums, šķirojot atkritumus: **23 692 eiro**.

Atkritumu apjoma pieaugums skaidrojams ar universitātes teritorijas paplašināšanos
un cilvēkresursu palielināšanos RSU un LSPA konsolidācijas dēļ.

**Līgatnes papīrfabrikai
nodoti 20 630 kg
makulatūras**

Tādējādi ietaupīti
512 eiro.

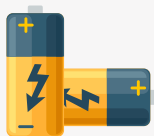
**Pārtikas atkritumu
apjoms 9427 kg**

Atbildīga bīstamo atkritumu utilizācija 2024. gadā (12.4. IAM)

**681 kg
spuldžu**

**65 kg
bateriju**

**524 kg
ķīmisko un
medicīnisko
atkritumu**

Pētniecība

Jauns pētniecības projekts par Eiropas zaļā kursa ietekmi uz veselības aprūpes sektoru [↗](#)

2024. gadā asociētās profesores Dinās Bites vadībā tika uzsākts Latvijas Zinātnes padomes programmas “Fundamentālo un lietišķo pētījumu projekti” finansēts pētījums “Sociāli atbildīgi zaļā pāreja: pārvaldības risinājumu uzlabošana, lai stiprinātu *Homo Climaticus* veselības aprūpes sektorā”. Pētījumā paredzēts apzināt Eiropas Savienības klimata politikas ietekmi uz veselības aprūpes speciālistiem un sociāli neaizsargātām iedzīvotāju grupām. Pētnieku komanda veiks zinātniskās literatūras un dokumentu analīzi, tostarp izpētīt ārvalstu labās prakses piemērus. Tiks arī izmantotas sabiedriskās domas aptaujas, daļēji strukturētas intervijas un fokusgrupas, lai izprastu visu veselības aprūpē iesaistīto pušu pieredzi saistībā ar Eiropas Zaļā kursa ieviešanu Latvijā. Papildus zinātniskajam pienesumam projekta rezultātā tiks izstrādāti ieteikumi pārvaldības risinājumiem veselības aprūpes sektorā, lai veicinātu sociāli atbildīgu zaļo pāreju.

Sabiedrības iesaiste

Tenūrprofesora raksts par nepieciešamību apzināties indivīda lomu, kolektīvi pielāgojoties klimata pārmaiņām [↗](#)

Sociālo zinātņu fakultātes tenūrprofesors Miķelis Grīviņš ar rakstu “Nākotnes nenovēršamā realitāte” uzrunāja sabiedrību Latvijas Sabiedriskā medija ziņu portālā *LSM.lv*. Pieminot virkni globālu izaicinājumu, ar ko cilvēce saskārusies pēdējo gadu laikā, profesors norādīja, ka ir par vēlu apspriest neilgtspējīgas saimniekošanas seku novēršanu un ir jārūnā par sabiedrības

pielāgošanos neizbēgamiem satricinājumiem nākotnē. Pētnieks paredz, ka, sastopoties ar globāla mēroga grūtībām, neizbēgama būs individuālo un kolektīvo interešu sadursme, līdzīgi kā tas bija Covid-19 pandēmijas laikā. Autors aicina lasītājus apzināties, ka agrāk vai vēlāk no daļas pašreiz baudīto ērtību būs jāatsakās, un rosina domāt par veidiem, kā saglabāt demokrātisku pārvaldību arī tad, kad kolektīvo interešu vārdā nākas ierobežot individuālās brīvības.

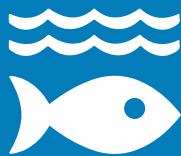
Zināšanu apmaiņa

RSU rīko diskusiju par klimata pārmaiņu aktualizēšanu Latvijā [↗](#)

RSU pētījums “No vienaldzības līdz pārmaiņām klimata politikā: politiskā naratīva un sabiedrības uztveres mijiedarbības uzlabošana Latvijā” atklāja, ka klimata pārmaiņu naratīvs valstī ir neskaidrs un fragmentēts. Lai pārrunātu, kā aktualizēt klimata pārmaiņu problēmas vienotā, visaptverošā un uz risinājumiem vērstā stāstījumā, RSU pētnieki projekta noslēgumā organizēja publisku diskusiju “ES prasība vai drauds Latvijai? Kā runāt par klimata pārmaiņām Latvijā?”. Sarunā, ko vadīja Sociālo zinātņu fakultātes docētāja Lelde Metla-Rozentāle un doktorante Vineta Kleinberga, piedalījās mediju, biznesa un vides organizāciju pārstāvji, kā arī klimata un enerģētikas ministrs. Runājot par iemesliem sabiedrības neviennozīmīgajai attieksmei pret klimata pārmaiņām, diskusijas dalībnieki minēja gan cilvēku bažas par pārmaiņām, gan politiku neskaidro komunikāciju un bailes uzņemties atbildību. Tika atzīts, ka arī mediji varētu biežāk stāstīt par klimata pārmaiņām. Sarunas beigās RSU pētnieces rezumēja, ka Latvijas sabiedrībai ir būtiski saņemt gan pragmatisku vēstījumu par individuālajiem ieguvumiem, ko sniedz klimatam labvēlīga rīcība, gan vērtībās balstītus argumentus par kopējo labumu.

Autoparka radītie izmeši (13.2. IAM)

■ RSU autoparka radītie izmeši (CO₂): **17,521 t** – 37 % samazinājums, salīdzinot ar 2023. gadu, ko sekmēja minētajā gadā uzsāktā autoparka daļēja aizstāšana ar elektroauto un pakāpeniska elektroauto lietojuma apguve un optimizācija.

Resursu pārvaldība

Plastmasas radītā vides piesārņojuma ierobežošana 2024. gadā (14.1. IAM)

■ Šķiroto plastmasas un kartona atkritumu apjoms: **47 135 kg** – 80 % pieaugums, salīdzinot ar 2023. gadu.

■ Sods par nepiemērotu lietu atrašanos šķirotajos atkritumos piemērots **60** reižu – par **25 %** mazāk nekā 2023. gadā.

Pētniecība

Otrā sociālantropoloģiskā ekspedīcija lībiešu piekrastes izziņošanai

Topošie RSU antropologi Centrāleiropas Universitātes asociētās profesores Guntras Aistaras vadībā devās sociālantropoloģiskā ekspedīcijā uz Kolkas un lībiešu ciemiem, lai izziņātu, kā lībiešu piekrastes zvejniecības un zivju ēdienu gatavošanas prakse ir mainījusies dažādu varu, zvejas sistēmu un klimata pārmaiņu ietekmē. Šī bija otrā ekspedīcija projekta “Dzīve pie jūras simtgades griezumā” ietvaros, kam kā iedvesmas avots un kultūrvēsturiskais konteksts kalpoja Viļa Veldres grāmata “Dzīve pie jūras” par zvejnieku dzīvi pirms simts gadiem. Ekspedīcijas laikā komanda intervēja vietējos iedzīvotājus, lai uzzinātu viņu dzīvesstāstus, un fotogrāfijās iemūžināja dokumentālās liecības. Ekspedīcijas vadītāja G. Aistara dažus pētījumā veiktos novērojumus un izziņātos stāstus publicēja Latvijas Zivsaimniecības gadagrāmā 2024.

Universitātes kolektīva līdzdalība

Lekcijas un radoša darbnīca par videi draudzīgiem iepakojumiem

RSU Studējošo pašpārvaldes organizētā projekta “Zaļš” ietvaros norisinājās elektroenerģijas uzņēmuma “Elektrum” pārstāvju vadīta lekcija par zaļo enerģiju un atkritumu šķirošanas principiem, kurā tika uzsvērts, ka ikviena cilvēka ikdienas izvēles ietekmē klimata pārmaiņas plašākā mērogā. Lektoru interaktīvā veidā skaidroja, kā ar šķietami nelielām apzinātām darbībām iespējams dzīvot dabai draudzīgāk un gūt labumu arī sev. Pasākuma ietvaros notika arī radoša darbnīca, kurā studenti iemācījās izgatavot videi draudzīgus, atkārtoti lietojamus tējas maisiņus. Darbnīcas mērķis bija vērst uzmanību uz to, ka pat tādi mazi sadzīves produkti kā tējas maisiņi mēdz saturēt plastmasu, kas tiem neļauj bioloģiski noārdīties dabā, tādējādi piesārņojot ūdenstilpes ar mikroplastmasu.

Resursu pārvaldība

Bišu stropi uz jaunā Farmācijas studiju un pētniecības centra jumta [☞](#)

Maijā uz modernā Farmācijas studiju un pētniecības centra jumta tika izvietoti 16 bišu stropi, tādējādi palīdzot bitēm rast dzīvesvietu pilsētvīdē un veicinot bioloģisko daudzveidību Rīgā. Biškopja Kārļa Krievkalna uzraudzībā RSU bišu saimes ražo augstas kvalitātes Latvijas medu, turklāt Farmācijas fakultātes pētnieki saredz iespēju izveidot “dzīvo laboratoriju” pētījumiem par medus ķīmiskajām un medicīniskajām īpašībām. Šī iniciatīva demonstrē RSU apņemšanos veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu pilsētvīdē.

Zināšanu apmaiņa

RSU pētnieki organizē starptautisku simpoziju par savvaļas produktiem [☞](#)

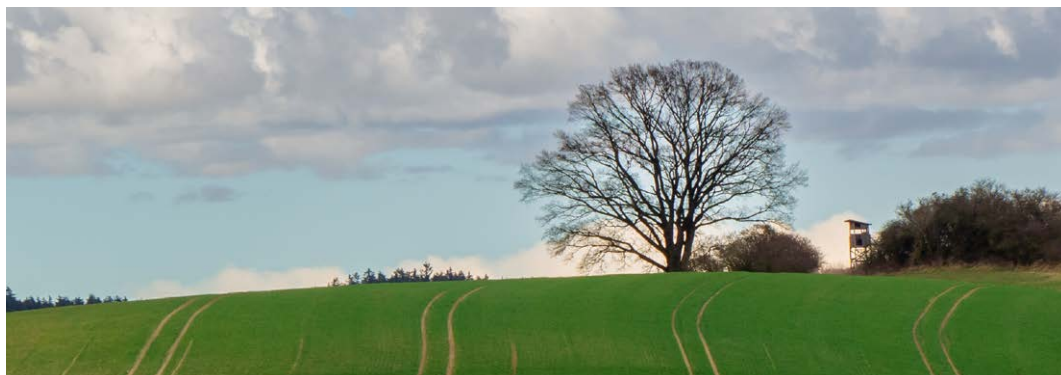
RSU Sociālo zinātņu fakultātes pētnieki organizēja starptautisku simpoziju “Wild Things” ar mērķi veicināt izpratni par savvaļas produktiem un meklēt starpdisciplināru skatījumu uz savvaļu kā kultūras

un sociālo praksi. Pasākumā pētnieki no septiņām Eiropas valstīm apmainījās ar informāciju un diskutēja par dabas diskursu ģenealoģijām Latvijā, par mākslas un kultūras lomu sabiedrības saistītē ar dabu, kā arī par savvaļas augu praktisko pielietojumu mūsdienās. Par simpozija norises vietu mērķtiecīgi tika izvēlēts Āgenskalna tirgus, tādējādi nodrošinot, ka pētnieku ziņojumi par Latvijas sabiedrībai tik tuvmām tēmām ir pieejami plašākai publikai. Diskusijās pētnieki vienojās turpināt simpozijā iesāktu kopradi, piemēram, prezentētos pētījumus apkopot grāmatā, izstrādāt kopīgus pētījumu pieteikumus un, iespējams, rīkot līdzīgu simpoziju vēlreiz pēc diviem gadiem.

Sabiedrības iesaiste

Pilsoņzinātnes projekts, apkopojot ogotāju un sēnotāju pieredzes [☞](#)

RSU Sociālo zinātņu pētniecības centra komanda profesora Miķeļa Grīviņa vadībā uzsāka pilsoņzinātnes projektu “Savvaļas stāsti” ar mērķi veicināt un dokumentēt savvaļas produktu vākšanas tradīcijas Latvijā. Ikviens ir aicināts kļūt par šī stāstu kopuma līdzautoru, daloties ar savu pieredzi sēņu, ogu un citu savvaļas augu vākšanā, lai šīs zināšanas saglabātu nākamajām paaudzēm. Balstoties uz personīgiem un emocionāli piesātinātiem stāstiem, projekta iniciatori apzina gan pozitīvos dabas veļšu vākšanas aspektus, gan ar to saistītos izaicinājumus un palīdz izprast meža nozīmi Latvijas sabiedrībā ne tikai ekonomikas, bet arī nacionālās identitātes un ekosistēmu uzturēšanas kontekstā. “Savvaļas stāsti” krātuvē šobrīd ir pieejami vairāk nekā 30 pieredzes stāsti [☞](#).

Pētniecība

Rokasgrāmata par akadēmisko institūciju drošību un noturību

RSU un Harkivas Aviācijas institūta sadarbības projekta “Labākās prakses universitāte: transformācijas un pielāgošanās process izaicinājumu vidē” ietvaros plaša pētnieku komanda RSU asociētās profesores Karinas Palkovas vadībā publicējusi rokasgrāmatu akadēmiskajām un zinātniskajām institūcijām, piedāvājot praktiskas vadlīnijas risku vadībai drošības apdraudējuma apstākļos. Rokasgrāmatā ir analizēta virkne universitātēm aktuālu drošības risku, tostarp kiberapdraudējumi, dezinformācijas kampaņas un hibrīdkara izaicinājumi. Tajā plaši atspoguļota arī Ukrainas augstskolu pieredze, darbojoties fiziskas karadarbības apstākļos. Pētnieki snieguši praksē pārbaudītus ieteikumus, kā stiprināt universitāšu stratēģisko neatkarību no ārvalstu ietekmes un aizsargāt gan fizisko un digitālo infrastruktūru, gan studentus un darbiniekus. Šīs

vadlīnijas paredzētas ne tikai Ukrainas un Latvijas, bet arī citu Eiropas augstākās izglītības institūciju noturības stiprināšanai ģeopolitisku un tehnoloģisku satricinājumu laikā, vienlaikus saglabājot atvērtību un starptautisko sadarbību.

Resursu pārvaldība

RSU struktūrvienību konsolidācija resursu pārvaldības optimizācijai

RSU veica vairāku fakultāšu un laboratoriju apvienošanu ar mērķi veicināt starpdisciplināritāti un optimizēt universitātes pārvaldību. Pirmkārt, Sabiedrības veselības un sociālās labklājības fakultāte tika apvienota ar Rehabilitācijas fakultāti, izveidojot Veselības un sporta zinātņu fakultāti. Šīs fakultātes paspārnē turpina darboties arī RSU Liepājas filiāle, Psiholoģijas laboratorija un RSU Sarkanā Krusta medicīnas koledža. Šāds solis paplašina sadarbības iespējas veselības virziena ietvaros gan pētniecībā, gan izglītībā. Otrkārt, Juridiskā fakultāte, Komunikācijas fakultāte un Eiropas studiju fakultāte tika apvienotas spēcīgā Sociālo zinātņu fakultātē, kuras struktūra un darbības principi tika aizgūti no ASV augstskolām. Lai izglītību padarītu kvalitatīvāku, katedru sistēma tika aizstāta ar tematiski saderīgu studiju programmu darba grupām, savukārt pētniecības izcilību iecerēts sekmēt ar īpaša Sociālo zinātņu pētījumu centra izveidi. Jauna demokrātiskas pārvaldības struktūra ir arī Sociālo zinātņu fakultātes dome,

kuru veido fakultātes profesori, studenti, administratīvie darbinieki un darba devēju pārstāvji. Treškārt, turpinājās zinātnes struktūrvienību konsolidācija, apvienojot vairākas laboratorijas plašākās struktūrvienībās un veicinot infrastruktūras koplietošanu. Turpmākai pētniecības pārvaldībai tika izveidota arī ārējā konsultatīvā padome, kurā piedalās ievērojami zinātnieki un zinātnes administratori no Eiropas un ASV un kuras misija ir virzīt RSU zinātnisko darbību uz vēl nebijušiem augstumiem.

Zināšanu apmaiņa

Pirmā nacionālā zinātniski praktiskā tiesību zinātņu konference

RSU Sociālo zinātņu fakultāte vienkopus pulcēja Latvijas tiesību zinātnes ekspertus, profesionāļus, pētniekus un studentus pirmajā zinātniski praktiskajā konferencē “*Lex Scripta*”. Pasākuma dalībnieki izzināja Latvijas tiesību nozares perspektīvas un izaicinājumus ārstniecības un izglītības sektoros, digitālajā vidē un valsts pārvaldē. Tika aplūkoti arī dzimumu līdztiesības un tiesiskuma stiprināšanas jautājumi kā nacionālā, tā starptautiskā kontekstā. Konferences noslēgumā norisinājās docētāja Ivara Kroņa grāmatas

“Dzīvojamo telpu īres tiesības. No teorijas līdz praksei” atvēršanas svētki. “*Lex Scripta*” kalpoja kā izcils forums akadēmiskās un praktiskās tiesu vides dialogam, veicinot ilgtspējīgu Latvijas tiesību nozares attīstību.

Sabiedrības iesaiste

Jauns raidieraksts par Latvijas un Igaunijas sabiedrību attieksmi pret medijiem

RSU Sociālo zinātņu pētniecības centra pētnieki sadarbībā ar studentu mediju “Skaļāk!” uzsāka jaunu raidierakstu sēriju “*Media & Society*” projekta “Nozīmes piešķiršana medijiem: *non-media-centric* un *open-ended* pieeja ar medijiem saistīto pieredzi un uzskatu par medijiem izpētē” ietvaros. Raidieraksta mērķis ir, uzrunājot ne tikai mediju profesionāļus un pētniekus, bet arī plašāku sabiedrību, veicināt diskusiju un izpratni par mediju un sabiedrības attiecībām Latvijā un Igaunijā. Raidieraksta pirmajās sērijās, piedaloties nozares pārstāvjiem no Latvijas un Igaunijas, tika salīdzinātas žurnālistu pieredzes abās valstīs. Prakse iesaistīt abu valstu pārstāvjus tiek turpināta pārējās sērijās, kurās apspriesti jautājumi par sabiedrības attieksmi, savstarpējo uzticēšanos un krievvalodīgās auditorijas uzrunāšanu.

Pētniecība

Antropoloģiskas izpētes projekts sadarbībā ar Cēsu novada pašvaldību un “Roche Latvia”

Pamatojoties uz sadarbības memorandu ar Cēsu novada pašvaldību un veselības aprūpes uzņēmumu “Roche Latvia”, RSU uzsāka projektu “Latvijas iedzīvotāju antropoloģiskās izpētes projekts. Piebalga”, kura mērķis ir atkārtot pirms 87 gadiem veiktu pētījumu par Piebalgas iedzīvotāju veselības stāvokli. Projekta ietvaros RSU pētnieku un studentu komanda devās ekspedīcijās uz Piebalgu, lai izzinātu šī reģiona iedzīvotāju veselības stāvokli, izmantojot dažādus fizioloģiskos mērījumus, ģenētiskos datus un aptaujas anketas. Pētījumā bez iepriekšējas pieteikšanās varēja piedalīties jebkurš Piebalgas iedzīvotājs, un atsaucība bija necerēti liela. Pētījumā piedalījās 690 cilvēki vecumā no 1,5 līdz 99 gadiem, tostarp ļaudis, kuri, būdami bērni, bija piedalījušies analogā pētījumā pirms 87 gadiem. Jaunie un vēsturiskie dati tika apkopoti vienotā, digitālā datubāzē, un unikālā pētījuma sākotnējie rezultāti tika prezentēti arī Piebalgas iedzīvotājiem.

Resursu pārvaldība

Sadarbība ar Eiropas vadošo sociālo zinātņu datu infrastruktūras konsorcijs

RSU izveidoja sadarbību ar Eiropas Sociālo zinātņu datu arhīvu konsorcijs (*Consortium of European Social Sciences Data Archive* – CESSDA), kļūstot par tās partneri Latvijā. CESSDA ir vadošā Eiropas pētniecības infrastruktūra sociālajās zinātnēs, kas aptver 22 dalībvalstis. Uzsāktā sadarbība stiprinās RSU sociālo zināt-

ņu pētnieku iesaisti Eiropas pētniecības tīklos, palīdzēs nodrošināt augstu datu kvalitāti un sekmēs pētniecības rezultātu starptautisko atpazīstamību.

Pirmā RSU filiāle ārpus Latvijas

RSU atklāja filiāli Elbas slimnīcā, kas atrodas Vācijas pilsētā Štādē, un tādējādi kļuva par pirmo universitātes filiāli ārpus Latvijas. Jau vairākus gadus RSU medicīnas studenti sadarbības pilotprojekta ietvaros bija devušies praksē uz Elbas slimnīcu. Jaunizveidotā filiāle ļāva šo sadarbību paplašināt, Elbas slimnīcai nodrošinot ne tikai studentu prakses vietas, bet arī pilnu RSU akreditētās programmas “Medicīna” klīnisko studiju kursu. Šīs izvērstās sadarbības rezultātā studenti, kuru vācu valodas prasme atbilst C1 līmenim un kuri savu nākotni saredz tieši Vācijas veselības aprūpes sistēmā, var pirms trīs studiju gadus aizvadīt Rīgā, savukārt klīniskās studijas veikt Vācijā.

Aktīvi sadarbības līgumi veselības aprūpes sektorā (17.G IAM)

Līgumi ar:

- **286** ārstniecības iestādēm Latvijā
- **1** filiāli
- **14** klīnisko studiju centriem:
 - Vācijā: 8
 - Izraēlā: 2
 - Portugālē: 1
 - Itālijā: 1
 - Somijā: 2

Aktīvi sadarbības līgumi izglītības un zinātnes sektorā (17.6. IAM)

Līgumi ar:

- **125** universitātēm
- **47** zinātniskajiem institūtiem
- **112** vidusskolām un pamatskolām

Visvairāk sadarbības līgumu 2024. gadā noslēgts ar institūcijām Spānijā, Francijā, Bulgārijā, Vācijā, Nīderlandē, Īrijā, Somijā, Norvēģijā, Slovākijā, Horvātijā un Ukrainā.

Zināšanu apmaiņa

Jauni sadarbības līgumi ar Latvijas vadošajiem farmācijas uzņēmumiem

RSU noslēdza jaunus sadarbības līgumus ar Latvijas vadošajiem farmācijas uzņēmumiem, konkrēti A/S "Olpha" (tolaik – "Olainfarm") un "Grindeks", lai turpinātu stiprināt Farmācijas fakultātes sasaisti ar nozari gan izglītībā, gan pētniecībā. Abi uzņēmumi ir ilglaicīgi RSU partneri, un to ēkās notiek daļa farmācijas studiju nodarbību. Jaunais sadarbības līgums ar A/S "Olpha" nodrošina RSU studentiem prakses un pētniecības iespējas uzņēmumā, kā arī paredz uzņēmuma iesaisti mācību programmā attīstībā. Jaunais līgums ar "Grindeks" ietver plašu sadarbību inovāciju jomā, lai īstenotu jaunu produktu ienākšanu aprītē.

Jauni sadarbības līgumi ar augstskolām

RSU turpināja stiprināt un paplašināt sadarbības iespējas augstākās izglītības sektorā, parakstot sadarbības līgumu ar Lietuvas Veselības zinātņu universitāti (LVZU) Kauņā un sadarbības memorandu ar Kipras Amerikas universitāti (KAU) Larnakā. RSU un LVZU uztur partnerību jau ilgu gadu, studentiem un mācībspēkiem ik gadu iesaistoties īpašā apmaiņas programmā. Jaunais līgums kalpos par pamatu arī turpmākai labās prakses apmaiņai un kopīgai inovāciju ieviešanai kā izglītībā, tā pētniecībā, izmantojot universitāšu specializācijas radīto sinerģiju medicīnā, farmācijā, veselības aprūpē un sporta zinātnē. Sadarbības potenciāls vairākās nozarēs, tostarp sociālajās zinātnēs, pastāv arī ar KAU. Parakstītais memorands iezīmē jaunu partnerību un paredz veicināt ne tikai pētniecību, bet arī studiju un cilvēkresursu mobilitāti.

Universitātes kolektīva līdzdalība

Jauna stipendija universitātes popularizēšanai ārvalstīs

RSU sāka īstenot jaunu ārvalstu studentu vēstnešu stipendiju programmu ar mērķi veicināt universitātes globālo atpazīstamību medicīnas un zobārstniecības jomā. Par pirmajiem ārvalstu vēstnešiem tika izvēlēti seši medicīnas studenti no dažādām Eiropas, Āfrikas, Tuvo Austrumu un Dienvidāzijas valstīm, balstoties uz akadēmisko sniegumu, līdzšinējo ieguldījumu RSU tēla popularizēšanā un gatavību turpināt nest RSU vārdu pasaulē. Studentiem veidojot saiknes starp RSU un viņu izcelsmes valstu institūcijām un kopienām, programma stiprina RSU starptautisko tīklu un sadarbības potenciālu izglītībā un veselības aprūpē.

